

Projekt

**Uchwała Nr LIII/ /2023
Rady Miejskiej w Pasymiu
z dnia grudnia 2023 r.**

w sprawie: **Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pasym na lata 2024-2032.**

Na podstawie art. 226, art. 227, art. 228, art. 230 ust. 6 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270, z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, z późn. zm.) Rada Miejska w Pasymiu uchwala, co następuje:

§1

Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Pasym na lata 2024-2032, zgodnie z załącznikiem nr 1.

§2

Wykaz przedsięwzięć realizowanych w latach 2024-2032, zgodnie z załącznikiem nr 2.

§3

1. Upoważnia się Burmistrza Miasta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, określonych w załączniku nr 2.
2. Upoważnia się Burmistrza Miasta do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

§4

1. Upoważnia Burmistrza Miasta do:
  - 1) przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych gminy do zaciągania zobowiązań, związanych z realizacją przedsięwzięć, określonych w załączniku nr 2,
  - 2) przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

§5

Uchyla się uchwałę Nr XLIII/328/2023 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pasym na lata 2023-2028 wraz z dokonanyymi zmianami.

§6

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§7

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

UZASADNIENIE

Niniejsza Wieloletnia Prognoza Finansowa sporządzona została na podstawie artykułów od 226 do 230 obowiązującej od 01 stycznia 2010 r. ustawy o finansach publicznych.

Niniejszy dokument sporządzony został przy następujących założeniach:

- kwoty dochodów i wydatków dotyczące roku 2024 spójne są z przygotowywanym równoległe projektem budżetu na rok 2024 czyli m.in. dochody z tytułu podatków pobieranych przez Gminę oszacowane zostały na podstawie uchwalonych stawek podatkowych.
- wielkość i struktura dochodów oraz wydatków w latach następnych są stałe i wynikają z ustalonych na rok 2024 kwot i uwzględniają jednorazowy charakter niektórych zdarzeń. Z roku na rok postępuje pogorszenie warunków funkcjonowania Gminy Pasym. Szczególnie problematyczne dla funkcjonowania Gminy Pasym są zmiany prawno-ekonomiczne, skutkujące postępującym w znacznym tempie zwiększaniem się deficytu dochodów bieżących do wydatków bieżących. W roku 2022, w związku z wprowadzeniem tzw. „Polskiego Ładu”, nastąpiło „tąpnięcie” dochodów bieżących z tytułu subwencji ogólnej i udziałów w pdof, w stosunku do roku 2021, o ok. 1,6 mln zł. Szczegółowe dane prezentowane były w uzasadnieniu uchwały Nr XXX/253/2021 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pasym na lata 2022-2028. W trakcie roku 2023 wystąpiły następujące, negatywne, zjawiska, mające istotny wpływ na znaczne pogorszenie się parametrów nadwyżki operacyjnej:
  - istotne zwiększenie wynagrodzenia minimalnego wynagrodzenia, skutkujące wzrostem presji płacowej,
  - istotne zwiększenie inflacji, będące efektem działania programów socjalnych, uruchamiania kolejnych „tarcz antycovidowych” i programów dystrybucji do jednostek samorządu terytorialnego środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19,
  - postępujące „nakręcanie się” spirali inflacyjnej, będące efektem wojny na Ukrainie, czynników krajowych (o których wyżej mowa), manipulowania przy cenach nośników energii i paliw, oraz czynników o charakterze globalnym.

Pogorszenie wskaźników oceny sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego stało się na tyle powszechne, że Rząd zdecydował się kontynuować (wzorem roku 2022) przekazywanie każdej jst dodatkowych środków, stanowiących dochody bieżące (przekazanych pod tytułem „uzupełnienie subwencji ogólnej”), czyli poprawiających parametry nadwyżki operacyjnej jednostek samorządu terytorialnego. Niestety, przekazane Gminie Pasym dodatkowe dochody bieżące były prawie dwukrotnie mniejsze niż w roku 2022 i daleko niewystarczające biorąc pod uwagę skalę pogorszenia sytuacji finansowej

Gminy, będącego efektem wyżej podanych czynników.

Działanie powyższe (interwencyjne zasianie budżetów jst środkami z budżetu centralnego) jedynie niweluje w pewnym (ograniczonym zarówno czasowo jak i kwotowo) zakresie skutki negatywnych zmian ekonomicznych, a nie ma żadnego wpływu na eliminowanie przyczyn tychże negatywnych zmian. Jednocześnie opisany wyżej stan rzeczy jest widowym znakiem postępującej centralizacji struktur państwa, odbierającej podmiotowość społecznościom lokalnym.

W roku 2024, ze względu na przyjęte przez Rząd założenia do projektu budżetu państwa na rok 2024, należy oczekiwać dalszego pogorszenia parametrów nadwyżki operacyjnej, będącego efektem - co najmniej - zwiększenia wydatków bieżących.

W związku z wyżej opisanymi zmianami sytuacji makroekonomicznej, aktualny realny deficyt dochodów bieżących do wydatków bieżących wynosi 3,7 mln zł. W roku 2023 Gmina Pasym „radziła” sobie z ujemną nadwyżką operacyjną (deficytem dochodów bieżących do wydatków bieżących) finansując ją nadwyżką z lat ubiegłych. Finansowanie ujemnej nadwyżki operacyjnej nadwyżką z lat ubiegłych miało być od roku 2023 niemożliwe. Jednakże, zapewne biorąc pod uwagę realia funkcjonowania zdecydowanej większości samorządów, ustawodawca, dokonując zmian w ustawie o finansach publicznych, przedłużył możliwość finansowania ujemnej nadwyżki operacyjnej nadwyżką z lat ubiegłych do końca 2025 roku. Tak więc, na dzień dzisiejszy (do końca 2025) mamy możliwość zaradzania takiej sytuacji wykorzystując środki nadwyżki budżetów lat ubiegłych lub generując wolne środki na koniec roku budżetowego. Jednakże środki nadwyżki budżetów lat ubiegłych nie są niewyczerpywalne i - co do zasady - są wykorzystywane przez nas do zabezpieczenia wkładu własnego przy realizacji inwestycji z dofinansowaniem ze źródeł zewnętrznych. W celu zapewnienia prawidłowości relacji, o których wyżej mowa (z art. 242 i art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych), należy starać się zwiększać dochody bieżące przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków bieżących. Jednakże działanie takie będzie miało sens jedynie przy jednoczesnym ustabilizowaniu się sytuacji makroekonomicznej i dokonaniu istotnej korekty w zakresie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, zapewniającej tymże samodzielność finansową, rozumianą jako możliwość sfinansowania zadań własnych z ustawowo zagwarantowanych dochodów własnych. Należy mieć nadzieję, że - zapowiadane przed wyborami parlamentarnymi w 2023 roku - zmiany legislacyjne „pójdą” w kierunku zagwarantowania niezależności finansowej jednostkom samorządu terytorialnego. Konieczność interwencji struktur państwa w tym zakresie wydaje się być oczywistą. Konieczność interwencji struktur państwa widać też w innych obszarach, mających wpływ na

finanse gminy (np. racjonalne zarządzanie wzrostem wynagrodzenia minimalnego, wypracowanie koncepcji takiego skonstruowania systemu zagospodarowania odpadów komunalnych, który miałby szansę samofinansowania bez zbytniego obciążania mieszkańców (np. poprzez skonstruowanie efektywnego systemu recyklingu odpadów zbieranych selektywnie, który dawałby gminie realną możliwość uzyskiwania godziwych dochodów ze sprzedaży surowca do recyklingu)).

Warto cały czas mieć świadomość tego, że sytuacja, w jakiej aktualnie znajduje się Gmina Pasym, nie wynika z jakichkolwiek zaniedbań ze strony Gminy, a jest wynikiem arbitralnych decyzji, na które Gmina nie ma jakiegokolwiek wpływu, oraz że sytuacja finansowa Gminy Pasym jest - relatywnie - dobra, ze względu na bardzo niski wskaźnik zadłużenia Gminy.

Pamiętać również należy o wszystkich dotychczasowych ustaleniach w zakresie skokowego pogarszania warunków funkcjonowania Gminy, tzn. między innymi o tym, że sytuacja taka ma miejsce nie po raz pierwszy. Przykłady opisywane były w projektach uchwał (i w uchwałach) w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pasym w latach poprzednich.

Ostatnie lata charakteryzowały się względnie dużym prawdopodobieństwem otrzymania dofinansowania do realizowanych przez gminę inwestycji. Wydaje się, że stan taki był efektem działań struktur rządowych, nakierowanych na centralizację państwa (o czym wyżej) (uzależnienia tzw. „dołów” od decyzji „Centrali”), jak również chęcią wywołaniem wśród wyborców wrażenia sprawczości i skuteczności struktur rządowych, co miało skutkować zapewnieniem poparcia w nadchodzących wyborach. Środki dofinansowania pochodziły głównie z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, finansowane były (są), generowanym w tym celu w zastraszającym tempie, długiem publicznym.

Pomijając ewentualne przyczyny (motywy) utworzenia i kontynuowania działania Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w zakresie nie mającym zbyt wiele wspólnego z pandemią COVID-19, oraz makroekonomiczne skutki jego funkcjonowania na sytuację finansową państwa, stwierdzić należy, że dofinansowanie z niego pochodzące było względnie łatwe do otrzymania i względnie łatwe do rozliczenia oraz bardzo atrakcyjne jeśli chodzi o poziom dofinansowania. Z tych też względów Gmina Pasym starała się najbardziej aktywnie, jak tylko było można, korzystać z tego dofinansowania. Tym bardziej, że dofinansowywane były inwestycje w infrastrukturę, istotnie wpływające na jakość życia mieszkańców Gminy. W ciągu ostatnich kilku miesięcy otrzymaliśmy informacje o przyznaniu z ww. źródła dofinansowania do realizacji następujących zadań:

- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Michałki” (koszt inwestycji - 4 950 000 zł, kwota dofinansowania - 4 560 000 zł, wkład Gminy - 390 000 zł),

- „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Siedliska” (koszt inwestycji - 1 970 000 zł, kwota dofinansowania - 1 805 000 zł, wkład Gminy - 165 000 zł),
- „Budowa ul. Jaskółczej i parkingu przy ul. Ostrów” (koszt inwestycji - 1 650 000 zł, kwota dofinansowania - 1 482 000 zł, wkład Gminy - 168 000 zł),
- „Budowa ul. Michała Kajki w Pasymiu” (koszt inwestycji - 2 105 000 zł, kwota dofinansowania - 2 009 000 zł, wkład Gminy - 96 000 zł),
- „Budowa ul. Burskiego w Pasymiu” (koszt inwestycji - 537 000 zł, kwota dofinansowania - 509 000 zł, wkład Gminy - 28 000 zł),
- dotacja dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. NSPJ w Pasymiu na realizację zadania pn. „Wykonanie izolacji przeciwwilgociowych ścian fundamentowych kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Pasymiu” (koszt zadania - 450 000 zł, dofinansowanie - 441 000 zł),
- dotacja dla Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pasymiu na realizację zadania pn. „Zabezpieczenie przed drewnojadem, pełna konserwacja drewnianych polichromowanych empor z XVII/XVIII w. gotyckiego kościoła w Pasymiu” (koszt zadania - 1 100 000 zł, dofinansowanie - 1 070 000 zł).

Oprócz tego Gmina w roku 2024 kontynuować będzie realizację zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowościach Tylkowo i Pasym” dofinansowywanego z ww. źródła. Wydatki roku 2024 wyniosą 2 153 900 zł, z czego kwotę 2 090 000 zł stanowić będzie dofinansowanie, natomiast wkład własny Gminy wyniesie 63 900 zł.

Jak z powyższego wynika, skala oczekiwanego dofinansowania środkami pochodzącymi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, jest duża. Liczymy, że zobowiązania państwa, wynikające z decyzji o dofinansowaniu, zostaną dotrzymane. Jednakże trzeba mieć również świadomość, że dofinansowania z tego źródła, wcześniej niż później, skończą się, a warunki kolejnych dofinansowań mogą nie być już tak korzystne dla Gminy. Tym bardziej należy zrobić wszystko, aby wyżej wymienione - przyznane już - dofinansowania wykorzystać. Jeżeli chodzi o realizację zadań dofinansowywanych z innych źródeł zewnętrznych, to w 2024 roku planuje się jeszcze realizację:

- inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Leleszki”. Planowany koszt inwestycji wynosi 1 841 000 zł, z czego 1 117 490 zł pokryte zostanie środkami dofinansowania z UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020). Wkład własny gminy w realizację tego zadania wynosi 723 510 zł, oraz
- zadania pn. „Rewitalizacja budynku wodociągowej wieży ciśnień wraz z budynkiem łaźni w Pasymiu”. Koszt zadania wynosi 1 450 000 zł, na jego realizację Gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 1 000 000 zł z Fundacji Most The Most.

Wszystkie wydatki majątkowe roku 2024 wynieść mają 20 125 837,20 zł (39,5%

planowanych wydatków), z czego środki dofinansowań finansować mają kwotę 16 083 490 zł (wskaźnik poziomu dofinansowania - 80%).

Aby ten, tak bardzo korzystny dla Gminy Pasym, scenariusz mógł się zrealizować, konieczne jest dodatkowe 2 000 000 zł ponad środki planowanych dochodów i standardowych przychodów. W tym celu planuje się wyemitowanie w 2024 r. obligacji komunalnych na kwotę 2 000 000 zł, które gmina wykupowałaby w latach 2020-2032 (po 500 000 zł rocznie), czyli po wykupie aktualnie posiadanych obligacji (których to wykup trwał będzie do 2028 roku, po 800 000 zł rocznie).

Aktualne zadłużenie Gminy Pasym wynosi 4 800 000 zł - z tytułu wyemitowanych w 2022 roku obligacji. Na koniec 2023 roku zadłużenie to wynosić będzie 4 000 000 zł.

Wzorem dotychczasowych prognoz (i praktyki) również niniejszy dokument przewiduje wykup do 2028 roku wszystkich wyemitowanych w 2022 r. obligacji, a następnie, w latach 2029-2032, obligacji planowanych do wyemitowania w 2024 roku, oraz obsługę ww. obligacji w całym okresie od 2024 do 2032 roku.

Strukturę dochodów i wydatków roku 2025 i następnych ustalono w sposób gwarantujący uzyskanie prawidłowych relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych we wszystkich latach objętych niniejszym dokumentem.

Założenia te są jak najbardziej uprawnione biorąc pod uwagę niewielką przewidywalność trendów makroekonomicznych czy też wręcz zjawisk o zasięgu globalnym, które - jak się okazuje - mają duży wpływ na sytuację finansową m. in. jednostek samorządu terytorialnego. Zatem, biorąc pod uwagę niewielką przewidywalność przyszłości, zasadnym wydaje się być planowanie kwot budżetów lat przyszłych na poziomie możliwie bliskim wielkościom aktualnym.

Dokument ten przewiduje osiągnięcie w 2024 r. dochodów ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie 2 600 000 zł. Biorąc pod uwagę osiągnięte dochody z tego tytułu w roku 2023 i w latach ubiegłych, sprzedaż nieruchomości gruntowych na planowanym poziomie jest jak najbardziej realna. Pozostałe planowane dochody roku 2024 nie odbiegają wielkościami od uzyskanych w trzech pierwszych kwartałach roku 2023.

Biorąc wszystkie wymienione wyżej uwagi stwierdzić należy, że niniejszy dokument, zachowuje walor realności oraz przewiduje spełnianie relacji, o których mowa w art. 242 oraz art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w całym okresie spłaty długu.